

УДК 376-056.264:004.89

Вікторова В.В.¹, Пущина І.В.²

¹ студ. гр. УФКС-313м НУ «Запорізька політехніка»

² доц. НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМІ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ ЛОГОПЕДА

Тривале онлайн навчання вимагає впровадження відповідних інноваційних технологій, і нова якість цифрового процесу це дозволяє. Дистанційне навчання можна зробити більш ефективним, розширювати контент і створювати нові сценарії. Найкоротший шлях від цифрового сліду до трансформації навчального процесу прокладає (штучний інтелект) ШІ.

ШІ визначено як стратегічну технологію, що передбачає багато переваг для громадян і суспільства загалом, за умови її людиноцентризму, етичності, стійкості та поваги до фундаментальних прав та цінностей. Багато провідних зарубіжних та вітчизняних фахівців задіяні в наукових лабораторіях та інститутах для розвитку штучного інтелекту [1].

На даний час існує небагато літератури з штучного інтелекту в освіті, але в 2022 році у видавництві «Альпіна PRO» вийшла книга «Штучний інтелект в освіті. Перспективи та проблеми для викладання та навчання». Її автори, дослідники інновацій в освіті Уейн Холмс, Майя Бялик і Чарльз Фейдел, відповідають на одне з найактуальніших питань

сьогодення: чому і як школи повинні навчати дітей у епоху, коли технології втілюють учорашні мрії в сьогоденню реальність [2].

Штучний інтелект (ШІ) - це галузь комп'ютерних наук, що має за мету розробку систем, які можуть моделювати людський інтелект. Мета штучного інтелекту полягає в тому, щоб створити машини, які можуть міркувати, розуміти, навчатись, як люди, і використовувати ці можливості для покращення життя. ШІ може значно змінити сферу освіти, надаючи можливість персоналізованого, ефективного та доступного навчання. Багато освітян сприймають штучний інтелект як ворога через страх, виявлення некомпетентності, втрату авторитету, критику від колег, але він може стати вашим асистентом з яким можна співпрацювати. Віртуальні помічники – це перспективний розвиток інклюзивної освіти та спеціальної освіти. Існує безліч інструментів штучного інтелекту, але більш практичними та доступними в освіті є ChatGPT, Gemini Google, Leonardo.Ai, Canva, Gamma, HaUрок.

Корекційно-розвиткова робота логопеда спрямована на вдосконалення мовленнєвого розвитку у дітей та дорослих з різними мовленнєвими порушеннями. Окрім того, що логопед допомагає усунути мовленнєві порушення, він ще проводить діагностику, розробляє індивідуальний навчальний план, підбирає методики та матеріали, співпрацює з батьками. Як допоміжний інструмент можна використовувати штучний інтелект.

Використання штучного інтелекту може бути корисним в системі корекційно-розвиткової роботи логопеда, оскільки він може:

1. Розробити індивідуальний навчальний план, сгенерувати завдання, допомогти перевірити роботу на наявність помилок, моніторити прогрес і надавати звітність, надавати рекомендації щодо вибору найбільш ефективних стратегій та методів (ChatGPT, Gemini Google).

2. Написати та створити презентацію (Gamma).

3. Сгенерувати зображення, наприклад для артикуляційної гімнастики (Canva, Leonardo.Ai).

Є як переваги штучного інтелекту, так і недоліки. До переваг можемо віднести персоналізацію (індивідуальні навчальні плани), ефективність (економія часу), мотивація (допомога та віртуальний зворотній зв'язок). До недоліків можна віднести етику, так як важливо використовувати ШІ етично та відповідально. Інструменти ШІ не можуть працювати самостійно, тут потрібен людський контроль, а також не завжди точно може описати та діагностувати мовленнєві порушення.

Штучний інтелект, який масово увійшов у повсякденне життя людини та виступає революційно корисним асистентом оптимізації її

завдань та феноменом створення й реалізації неможливого можливим у віртуальному просторі, має великий потенціал в освіті [3].

Штучний інтелект є гарним віртуальним помічником та асистентом, якщо використовувати його етично та відповідально, щоб максимізувати його переваги та мінімізувати його недоліки. При застосуванні інструментів штучного інтелекту є ключовим не перекладати на нього відповідальність. Важливо зазначити, що штучний інтелект не є заміною логопеда. Так, він може бути корисним інструментом, але він не може замінити людський досвід та знання.

Отже, застосування штучного інтелекту як віртуального помічника може покращити ефективність корекційно-розвиткової роботи логопеда, допомагаючи досягати кращих результатів у розвитку мовлення дітей та дорослих.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Живцова Л.І. Штучний інтелект: сутність та перспективи розвитку. *Український журнал будівництва та архітектури*, №3. Дніпро, 2023. 67 с.
2. Уейн Холмс, Майя Бялик і Чарльз Фейдел Штучний інтелект в освіті: Перспективи та проблеми для викладання та навчання. *Альпіна PRO*, 2022.
3. Олена Панухник. Штучний інтелект в освітньому процесі та наукових дослідженнях здобувачів вищої освіти: відповідальні межі вмісту ШІ М-во освіти і науки України, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. Тернопіль, 2023. 208 с.